

KOLLEKTIVT

SELVMORD

AV ARTO PAASILINNA

NORDLAND
TEATER

GÅ IKKE OVER VEIEN
FOR BUSSEN HAR KJØRT

DRØMMEN OM

Hvorfor fascineres man av Finland? Jeg vet ikke. Kanskje er det tempoet. Det trauste, det tungsindige det tilsynelatende humørløse. Det som er så fylt av svart humor at en ikke skulle tro det var mulig. Jeg er generasjon finsk fjernsynsteater, generasjon Monty Python, generasjon svart humor. Jo mer besk jo bedre. Derifra til Arto Paasilinna er veien kort. Veldig kort. Da jeg for 10 år siden leste boken slo det meg umiddelbart, dette vil jeg lage teater av. Bare det å velge å skrive en komedie om selvmord er så frekt at det hverken burde være lov eller mulig. Hvor

FINLAND

lager en en slik forestilling? Svart svart humor? Det burde vel passe i nord? Gleden var derfor stor da Birgitte tente på ideen. Tusen takk Birgitte, takk til alle skuespillere og ansatte ved Nordland Teater dere er fantastiske. Kjære publikum, for et fantastisk teater dere har, fantastiske mennesker som jobber hardt for å gi dere gode opplevelser. Vi håper vi har lyktes med det. Takk for at dere er kommet for å se også håper vi at dere får en fin kveld i teateret.

BJØRN RAVN CARLSEN
regissør

”

*Erfaringer med døden
styrker livslysten.
Det er en gammel
sannhet.*

BJØRN RAVN CARLSEN har jobbet som sceneinstruktør siden han ble utdannet ved statens teaterhøgskole i 1998. Han jobber i tillegg som sjef for Barne- og ungdomsteatersjef ved Rogaland Teater. Av over 20 forestillinger han har laget ved Rogaland Teater nevnes Romeo og Julie, 04:48 psykose, Ronja Røverdatter, her har han også jobbet med Tore Renberg og Jannove Ottesen på musikalene Det tusende hjerte og Sonny. Jannove jobbet han også med når han besøkte Hålogaland Teater i Tromsø i 2016 og laget Peter Pan. I 2017 var han i Bergen ved den Nathionale scene og laget Engler over Møhlenpris.

BJØRN RAVN CARLSEN

”

*Kom igjen vi
skal ut på tur,
aldri sur.*

GJENNOM HUMOR FINNER PAASILINNA HÅP I TUNGSINNET

ARTO PAASILINNA regnes som en av de største i finsk forfatterskap. Han har skrevet 35 romaner og er oversatt til 48 språk. Han har solgt titalls millioner bøker og har turnert over hele verden. Likevel snakker han kun finsk. Arto Paasilinna gikk bort 15. oktober 2018. Han ble 76 år gammel. Han sovnet inn på et pleiehjem i Espoo i Finland.

At hans bøker skulle bli populære utenfor Finland var ingen selvfølge. Hans fortellinger har ofte dype røtter inn i den finske folkesjela og handler om tause, tungsindige mannskikkelser som gjør alt for å nå sine mål. Selv sier Paasilinna at han skriver om verdens ende, utslettelse av menneskeheten,

selvmord, krig, sinnssykdom og tortur. Alt gjøres imidlertid med glimt i øyet og svart humor i bunn. Paasilinna har vært en svært produktiv forfatter. Siden debuten i 1972 har han stort sett gitt ut en bok i året, fram til 2009 hvor han ble rammet av slag. Hans meste kjente bok er «Harens år» fra 1975, som ble oversatt til norsk i 2004.

«Kollektivt selvmord» kom ut i 1990 og på norsk i 2007. I den forbindelsen var Bokprogrammet på NRK hjemme hos forfatteren, hvor han ble intervjuet av Hans Olav Brenner. Der fikk han fortelle hva boka handler om.

– Det er en fortelling om mellommenneskelige →

→ forhold. Det er også en bok om håp. Vi må forstå at i vesten er selvmordet fortsatt et reelt problem. Jeg forteller leseren at selv om man er mislykket i livet og overveier selvmord, så sier jeg at nei, det siste kapitelet er ennå ikke lest. Det ordner seg. Det vil si at ethvert menneske må ha krefter i seg selv. Man skal ikke gi opp. Man må ikke miste håpet. Man må ordne livet sitt på sin måte, etter de mulighetene som finnes, forklarte forfatteren.

Boka starter med setningen «Finnenes mektige fiende er mismotet, sørgmodigheten, den bunnløse apatien». For mange er den eneste redningen fra denne angsten døden. Det er den følelsen Onni Rellonen kjenner på. Etter nok en konkurs og fastlåst i et ulykkelig ekteskap bestemmer han å gjøre slutt på alt i en låve i nærheten. Der møter han oberst Hermanni Kemppainen, som er godt i gang med sitt

eget selvmordsforsøk. Rellonen redder obersten og de setter seg ned og reflekterer over det finske tungsinn og at kanskje flere kjenner på denne følelsen. Dermed starter de jobben med å samle selvmordskandidater fra hele Finland for et kollektivt selvmord.

Det blir sagt at boka har ført til at selvmordsstatistikken i Finland har gått ned. Paasilinna selv forteller at statistikken gikk ned fra 1500 til 1000 etter at boka kom ut, og at det selvsagt er fristende å si at han har reddet 500 liv. Uten å utbrodere noe nærmere.

Til tross for stor popularitet har ikke Paasilinna alltid overbevist litteraturanmelderne, men Knut Faldbakken i VG var iallfall godt fornøyd med «Kollektivt selvmord». Han ga boka terningkast fem og kalte den for en «karnevalistisk samfunnssatire».

”

***Husk – vi nærmer
oss slutten og dere
har vel ikke tenkt
å tilbringe de siste
dagene med å sture?***

RUDY CLAES er utdannet ved Statens Balletthøyskole og ved Broadway Arts Center (New York). Siden 1989 har hun jobbet som danser og skuespiller ved bl.a. Det Norske Teater, Nationalteatret og Oslo Nye, samt turnert land og strand. Rudy har i 13 år gitt liv til karakteren Eva Rosenkrantz i hverdagsdramaet «Hotel Cæsar». Hun er en av gründerne bak Det Norske Mikroteatret som spiller sine forestillinger i private hjem. Hun blir også å se i Jan Vardøens neste spillefilm Oslo-Copenhagen. Rudy gleder seg til å se det mer av vakre Nord-Norge og møte de fine folka som bor der, og ikke minst til å spise gode nordnorske råvarer.

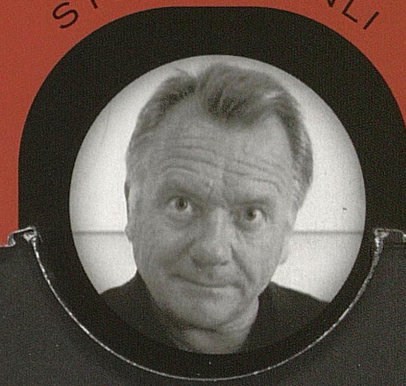
RUDY CLAES

STEIN GRØNLI har en lang og innholdsrik skuespillerkarriere bak seg, og har spilt på de fleste norske scener. Han er godt kjent fra tv-serier som Hotel Cæsar og Venner og fiender, og har spilt i mange norske filmer, blant annet Ulvenatten, Hawaii: Oslo og Varg Veum.

STEIN GRØNLI

JOHN SIGURD KRISTENSEN er utdannet skuespiller fra Statens Teaterhøgskole i 1978. Han har jobbet ved blant annet Rogaland Teater, Riksteatret, Det Norske Teatret, Teatret Vårt og Hålogaland Teater og også her på Nordland Teater i forestillingen Stormen og på gjesteoppdrag med TWIGS - hele hælvetes slekta. John Sigurd er også kjent for en rekke rolle i TV-serier som Soria Moria, Brigaden og Ved kongens bord og ikke minst NRKs store dramasuksess Himmelblå.

JOHN SIGURD KRISTENSEN

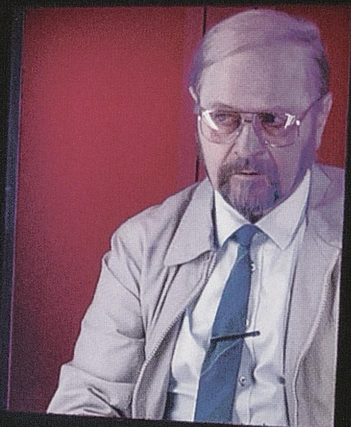

“ **Det er jo fantastisk. Personlig har jeg aldri visst helt hva jeg ønsker i livet. Sånn bortsett fra å skilles da. Det er det eneste jeg føler meg sikker på. Er det lov å spørre hva dere da vil med livet?**

DAGRUN ANHOLT kommer fra Stokke i Vestfold. Hun er frilans skuespiller og har jobbet ved bl.a. Brageteatret, Rogaland Teater og ellers stått på mange av landets scener. Om somrene spiller hun i Bakgårdsrevyen i Tønsberg. Hun har deltatt i flere TV/filmproduksjoner (Hos Martin, Willys jul, Kule kidz, Gråtass). Nå gleder hun seg veldig til å turnere Nordland rundt med Kollektivt selvmord.

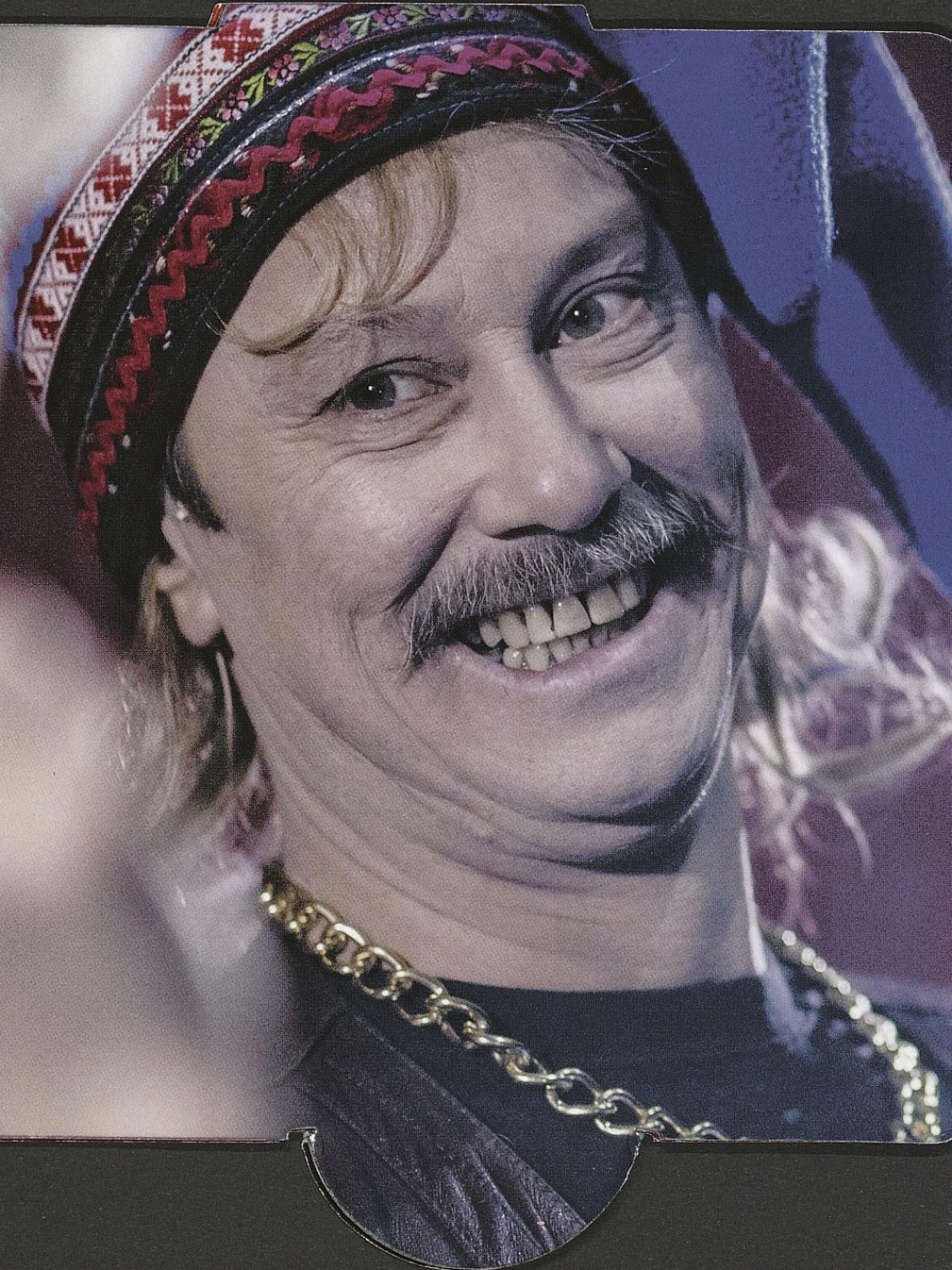
DAGRUN ANHOLT

”

*Finnes det noen som
er såre, vonbrotne
og ikke så rent lite
selvmedlidende her?*

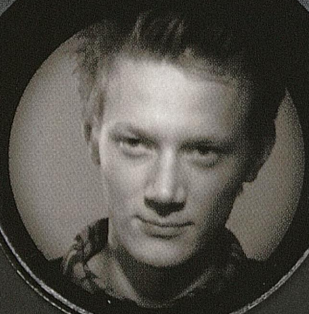
STEIN ELVESTAD fra Tromsø er utdannet ved Tromsø lærerhøgskole. Han har skrevet og spilt i barnetv-serien Heismann Hå, samt spillefilmen Svidd Neger. Elvestad er fast ansatt skuespiller ved Nordland Teater, og har medvirket i en rekke produksjoner ved Nordland Teater.

STEIN ELVESTAD

LARS AUGUST JØRGENSEN er fra Fredrikstad, hen er utdannet ved Akademiet for Scenekunst. Bakgrunn med impro-teater, dansegruppe, VR, lage Escape Room og jobbe i flyttebyrå. Mange vil nok kjenne igjen Lars August fra A Clockwork Orange, som han spilte i sist han var hos Nordland Teater. Han har gjort mye teater for barn og unge de siste årene med Klassikere for kids, Vrangforestilling og Rebekka/Huy.

LARS AUGUST JØRGENSEN

”

En ting var vi alle enige om, at selv om døden nok er det aller viktigste her i livet, så er den i grunnen ikke så veldig viktig.

IDA MARIE BAKKERUD er skuespiller bosatt i Oslo. Hun har jobbet som skuespiller siden 2002, da hun var ferdig utdannet ved skuespillerutdanningen på NISS (i dag Westerdals). Over årene har hun spilt i en rekke teaterforestillinger over hele Norge samt diverse roller i film og TV. Ida gleder seg til å reise på turné i vakre Nordland.

IDA MARIA BAKKERUD

REGI OG MANUS: **BJØRN RAVN CARLSEN**
SCENOGRAFI OG KOSTYMEDESIGN: **EVEN BØRSUM**
DRAMATURG: **CARL JØRN JOHANSEN**
LYSDESIGN: **VEGAR ANGEL NORDHEIM ANDREASSEN**
MASK: **JULIA WILDE**
MEDVIRKENDE: **STEIN GRØNLI,**
IDA MARIE BAKKERUD, JOHN SIGURD KRISTENSEN,
LARS AUGUST JØRGENSEN OG STEIN ELVESTAD
PRODUKSJONSSJEF: **PER RASMUSSEN**
INSPISENT OG TURNÉLEDER: **WENCHE BAKKEN**
LYD: **FRODE FRIDTJOFSEN**
LEDER FOR SYSTUA: **HALVARD LEIRVIK**
REKVISITØRER: **SISSEL A. HEIEN**
SMED/SCENETEKNIKER: **ISABELLA FLÅTT**
HERLOF ØVERDAL OG HALGEIR SANDVÆR
SYSTEME: **KARI-BRITT NILSEN**
MARKED OG INFO:
PETER EIDE WALSETH,
TINA DITLEFSEN
OG HILDE KARIN SKRESLETT
TURNÉPLANLEGGER: **NILS HANSEN**
ADM.DIR: **ARE NAKLING**

KOLLEKTIVT SELVMORD AV ARTO PAASILINNA

KOLLEKTIVT

S E L V M O R D

NORDLAND
TEATER